

O93, f. 16va; V630, f. 41rb; N442, f. 40ra; I83, f. 85vb; VD38, f. 77vb; SG670, p. 158b; P9629, f. 15v; Bcan4, f. 70r; E97, f. 44va; P102; BIII13, f. 72rb; S105, f. 63r

5 ^aINCIPIUNT^{b c d} DECRETA URBANI PAPAE DE^e
COMMUNI VITA ET OBLATIONIBUS^f FIDELIUM.

Bcan4: I

P102; BIII13: I De communi vita

[H. 1] <E97, f. 44vb> Urbanus^g episcopus omnibus
10 christianis in sanctificationem^h spiritus, inⁱ 10
oboedientiam^j et aspersionem^k sanguinis^l Christi
salutem.

Decet omnes christianos, carissimi, ut eum imitentur,
cuius nomen sortiti sunt. Quid prodest, fratres mei^m,
15 aitⁿ apostolus <P9629, f. 16r> Iacobus, si fidem qu[is
dicat^o habere, opera autem non habeat^p? Nolite plures
magistri] fieri, fratres mei, scientes, quoniam magis^q
iudicium^r sumitis. [In multis enim offendimus omnes.

Urbanus-Brief,5 ^a *In P9629 sind einige Passagen des Briefes wegen Beschädigung der Handschrift nicht lesbar; diese sind im Text durch [...] gekennzeichnet | ^b am Rande DECRETA urbani P9629 | ^c INCIPIT I83; VD38; Bcan4 | ^d Überschrift] EPISTOLA SANCTI URBANI PAPAE DE REBUS ET POSSESSIONIBUS ECCLESIASTICIS QUOMODO DISPENSARI DEBEANT SG670; CAP. XV Decreta urbani papę De eo quod ecclesia modo possessiones fidelium recipit et non pretium earundem rerum sicut temporibus apostolorum et cur sedes excelsę in episcoporum ecclesiis praeparentur et ut eis quos episcopi excommunicant nullus communicet et quos ipsi quoquo modo eiecerint nullus recipiat E97; Überschrift fehlt, am Rande Incipit decretum urbani episcopi de communi vita et oblationibus S105 ^e DE COMMUNI VITA ET OBLATIONIBUS FIDELIUM *fehlt P102 BIII13* ^f OBLATIONE V630 ^g Urbanus episcopus *korr. aus* Urbanus V630 ^h sanctificatione I83; VD38; SG670; Bcan4; BIII13; S105; sanctificatione *korr. aus* sanctificationibus P102 | ⁱ in *fehlt* P102; BIII13 ^j oboedientia VD38; SG670; P102; BIII13 | ^k aspersione VD38; SG670; P102; BIII13 | ^l sanguinis] sanguinis iesu E97 ^m mei *fehlt* P102 ⁿ ut Bcan4 ^o dicat] dicat se V630; I83; VD38; SG670; E97; P102; BIII13; dicit se Bcan4 | ^p habeat *korr. aus* habet SG670 ^q maius V630; maius *korr. aus* magnus BIII13 ^r *interlinear* condemnationem VD38*

Urbanus-Brief,9–12 Urbanus... salutem] sec. I Petr. 1.2. 13–14 Decet... sunt] Decet - sunt, Cyprian, de habita virg. c. 7. aut conc. Aquisgr. a. 816. lib. II. c. 4. 14–21 Quid... sapientiae] Iac. II. 14. III. 1. 2 13.

Urbanus-Brief,13–31 Decet... communia] Coll. Ans. ded. VI,5. 13–44 Decet... reliqua] Coll. Ans. ded. X,4.

244 Qui sapiens et disciplinatus^t est inter vos, ostendat^u 235
 ex bona conversatione operam^v suam in mansuetudine 20
 <VD38, f. 78ra> sapientiae.]
 V630: De communi vita christianorum
 Scimus^w vos non ignorare, <S105, f. 63v> quia
 hactenus^x vita communis inter bonos christianos
 viguit^y et <I83, f. 86ra> adhuc gratia^z dei viget^a et 25
 maxime inter eos, <SG670, p. 159a> qui in sorte^b
 domini^c ^d sunt^e electi, id est clericos, sicut in actibus
 10 legitur^f ^g apostolorum: Multitudinis autem
 creden<V630, f. 41va>tium^h erat corⁱ et anima una,
 nec^j quisquam eorum, quae possidebat, aliquid suum 30
 esse dicebat, sed erant illis omnia communia. Et
 virtute^k magna reddebant apostoli testimonium
 resurrectionis Iesu Christi domini^l, et gratia magna^m
 <Bcan4, f. 70v> erat in omnibus illisⁿ. Neque enim^o
 quisquam egens^p erat inter illos^q. Quotquot^r enim 35
 possessores agrorum aut domorum erant^s, vendentes
 afferebant pretia eorum, quae vendebant, et^t ponebant
 20 ante pedes apostolorum. Dividebantur^u ^v autem
 singulis, prout cuique opus erat. <BII13, f. 72va>
 Ioseph^w autem, qui cognominatus est Barnabas ab 40

19 ^s Quis korr. aus Qui SG670; Quis Bcan4 | ^t disciplinatus korr.
 aus displinatus O93 | ^u ostendat korr. aus extendat O93 20 ^v
 operam suam] opera sua VD38; P102; BII13 23 ^w am Rande
 drei Punkte N442 24 ^x am Rande hucusque VD38 25 ^y
 interlinear permisit VD38 | ^z gratia korr. aus gratiam P102 | ^a
 veget S105 26 ^b sortem VD38; SG670; P102; BII13; sortes S105
 27 ^c dei I83; VD38; SG670; Bcan4; P102; BII13; S105 | ^d
 domini sunt] sunt dei SG670 | ^e sunt fehlt S105 28 ^f legitur fehlt
 SG670; S105 | ^g legitur apostolorum] apostolorum legitur E97
 29 ^h credentium V630 | ⁱ cor] cor unum Bcan4; E97 30 ^j ne
 O93; I83; nec korr. aus ne N442; VD38 32 ^k virtute magna]
 virtutem magnam I83 33 ^l domini fehlt V630; domini] domini
 nostri E97 | ^m magna erat] erat magna VD38 34 ⁿ illis fehlt
 N442; E97 | ^o enim quisquam korr. aus enim V630 35 ^p
 interlinear pauper VD38 | ^q eos I83 | ^r Quotquot korr. aus
 Quodquod V630; Quotquod P9629; P102 36 ^s erant korr. aus
 erat V630 37 ^t et ponebant fehlt SG670; S105 38 ^u Dividebant
 VD38; Dividebatur korr. aus Dividebantur E97 | ^v Dividebantur
 autem korr. aus Dividebantur N442 40 ^w Iosapha VD38; Ioseph
 P9629; Iosep BII13

28–44 Multitudinis... apostolorum] Act. apost. IV. c. 32–37.

244 Scimus... fiant] **Anselm v. Lucca VII,4** (Et ... reliqua fehlt; Si ...
 haec fehlt). 23–159 Scimus... feriat] **Ivo, Decr. III,139** (fraudabant]
 fraudaverunt; de ... domini fehlt). 23–214 Scimus... opera] **Gratian C.**
XII, q. 1, c. 9 (Et ... domini fehlt)

236 ~~59244~~ apostolis, quod est interpretatum^x filius consolationis,
levites^y Cyprius genere, cum haberet agrum, vendidit
illum <SG670, p. 159b> et attulit pretium et^z posuit
ante pedes apostolorum, et reliqua.

45 P9629; S105: De possessionibus ecclesiarum
VD38: Quod res ecclesiasticas non debeant expendi nisi in
ecclesiasticos usus

Bcan4: II

P102; BIII3: II De his qui praedia et agros coeperunt matricibus
50 ecclesiis tradere et ex eorum sumptibus vivere quos prius 10
vendere solebant ad communem utilitatem

[H. 2] Videntes autem sacerdotes summi et alii atque
levitae et reliqui^a fideles plus utilitatis posse afferre^b,
si hereditates^c et agros, quos vendebant, ecclesiis,
55 quibus praesidebant^d episcopi^e, traderent^f eo, quod ex
sumptibus <VD38, f. 78rb> eorum tam praesentibus
<I83, f. 86rb> quam <E97, f. 45ra> futuris^g

temporibus plura^h et elegantioraⁱ j possent ministrare^k
fidelibus communem vitam ducentibus^l quam ex pretio
60 ipsorum^m, coeperunt praediaⁿ et agros, quos vendere 20
solebant, matricibus ecclesiis tradere et^o ex sumptibus^p
eorum vivere.

I83; Bcan4: III^q De possessione ecclesiarum

P102; BIII3: III Ut episcopus^r dispensandi res ecclesiasticas
65 habeat^s potestatem et nemo egens inveniatur

[H. 3] Ipsae^t vero res in ditione^u singularum

41 ^x interpretum N442; interpretatur S105 42 ^y levitę Bcan4 43 ^z
et posuit *fehlt* V630 53 ^a relique VD38 | ^b afferri *korr. aus*
afferre SG670; afferres P102 54 ^c hereditatis SG670 55 ^d
praesedebant O93 | ^e episcopis S105 | ^f traderent eo *korr. aus*
traderent P9629 57 ^g futuribus Bcan4 58 ^h plurima V630;
P9629 | ⁱ *interlinear* pulchriora VD38 | ^j eleganter V630 | ^k
ministrari *korr. aus* ministrare SG670; ministrari VD38; P102;
BIII3; S105 59 ^l deducuntibus P102; BIII3 60 ^m eorum V630;
P9629; E97 | ⁿ praedia *korr. aus* praedia eorum P9629 61 ^o et
fehlt S105 | ^p *am Rande* expensis VD38 63 ^q III I83 64 ^r
episcopi BIII3 65 ^s habeant BIII3 66 ^t Ipsas O93; N442; I83;
Ipsas *korr. aus* Ipse P9629; Ipsae *korr. aus* Ipsa E97 | ^u ditione
korr. aus ditioni VD38

66–81 Ipsae... peccatorum] sec. conc. Paris, a. 829. lib. I. c. 15. aut Ben.
1.208, add. III. 1.

~~59244~~ Videntes... vivere] Coll. Ans. ded. X,5; Burchard III,3 (summi]
et levitae); Ivo, Decr. III,5 (summi] et levitae). 66–73 Ipsae...
inveniatur] Coll. Ans. ded. II,87. 66–73 res... inveniatur] Polycarpus
III,11,9 (in ditione *fehlt*; semper *fehlt*; prout... potuerint *fehlt*).

parochiarum episcoporum^v, qui locum tenent 237
apostolorum, erant et sunt usque adhuc^w et futuris
semper debent esse temporibus. E^x quibus episcopi et
fideles dispensatores eorum^y omnibus communem 70
vitam <SG670, p. 160a> degere^z volentibus ministrare
cuncta necessaria debent, prout melius potuerint, ut
nemo in eis egens inveniatur.

Bcan4: IIII

P102; *BIII3*: IIII De oblationibus fidelium 75

10 [H. 4] <BIII3, f. 72vb> Ipsae^a enim res fidelium
oblationes appellantur, quia domino offeruntur. Non
ergo debent in aliis^b usibus quam ecclesiasticis^c et
praedictorum^d christianorum fratrum vel^e in<N442, f.
40rb>digentium converti^f, quia vota sunt fidelium et 80
pretia peccatorum atque ad^g praedictum opus
explendum domino traditae^h. Si quis autem, quodⁱ
absit, secus^j egerit, videat, <SG670, p. 161a> ne
damnationem Ananiae et Saffirae percipiat, et^k reus
sacrilegii efficiatur, <I83, f. 86va> sicut illi fecerunt^l 85
20 ^m, qui pretiaⁿ praedictarum rerum fraudabant^o, de
quibus in^p praedictis legitur apostolorum actibus: Vir

67 ^v episcopo eum VD38 68 ^w adhuc *korr. aus* ad hunc N442
69 ^x E *korr. aus* Et V630 70 ^y earum VD38; P102; BIII3 71 ^z
am Rande agere ducere VD38 76 ^a Ipsas O93; N442; Ipse *korr.*
aus Ipsas P9629; Ipsa *korr. aus* Ipsas Bcan4; Ipsa P102 78 ^b
aliis usibus] alios usus VD38; P102; BIII3 | ^c ecclesiasticos
VD38; P102; BIII3 79 ^d praedictorum *korr. aus* praedictorum
N442 | ^e ut S105 80 ^f *interlinear* commutari VD38 81 ^g ad *fehlt*
I83; Bcan4 82 ^h tradita SG670; S105 | ⁱ quod absit secus egerit]
secus egerit quod absit E97 83 ^j *interlinear* aliter VD38 84 ^k ut
I83; SG670; Bcan4; S105 85 ^l *interlinear* vel fuerunt E97 86 ^m
fecerunt] effecti sunt V630; fuerunt SG670; S105 | ⁿ pretia *fehlt*
I83; Bcan4 | ^o fraudaverunt V630; P9629; E97; fraudebant I83
87 ^p in praedictis legitur] legitur in praedictis V630; P9629; E97

87–113 Vir...haec] Act. apost. V. 1-11.

76–84 Ipsae...percipiat] **Bonizo V,68** (atque ... traditae *fehlt*).
76–87 Ipsae...actibus] **Burchard III,143**; **Ivo, Decr. III,208** (Schluss).
76–127 Ipsae...labatur] **Coll. Ans. ded. X,7** (Vir ... haec *fehlt*)
Sentenzen c. 264 (res] res ecclesiae; fraudabant] fraudati sunt; Vir ...
haec *fehlt*); **Anselm v. Lucca V,33** (res] res ecclesiae; fraudabant]
fraudati sunt; Vir ... haec *fehlt*). 76–127 res...labatur] **Polycarpus**
VI,14,13 (res] res ecclesiae; fraudabant] fraudati sunt; de ... haec *fehlt*).
76–144 res...domini] **Regino II,284** (fidelium] et facultates
ecclesiasticae; quia ... quia] et; ad ... damnationem] patrimonia pauperum.
Si quis illa rapuerit, reus est damnationis; percipiat ... tradere] et;
hominem *fehlt*).

238 ⁵⁵⁷244 autem quidam nomine^a Ananias cum Saffira uxore sua
vendidit agrum et fraudavit de pretio agri <V630, f.
90 41vb> conscia uxore sua et afferens partem quandam^r
ad pedes apostolorum posuit. <VD38, f. 78va> Dixit
autem Petrus Ananiae^s: Cur temptavit^t satanas cor
tuum mentiri te spiritui^u sancto et fraudare^v de pretio
agri? Nonne manens^w tibi manebat^x et venundatum in
95 tua erat^y potestate^z? Quare^a posuisti in corde tuo hanc
rem? Non es mentitus^b hominibus, sed deo. Audiens
autem Ananias^c haec <S105, f. 64r> verba cecidit et
100 exspiravit^d. Et factus est timor magnus in omnes, qui
audierant. Surgentes autem iuvenes amoverunt eum et
efferentes^e ^f sepelierunt^g. Factum est^h autemⁱ quasi
horarum trium spatium et uxor ipsius nesciens,
<SG670, p. 161b> quod factum fuerat, introivit.
Respondit^j autem ei^k Petrus: Dic mihi, si tanti^l agrum
vendidistis? <BII13, f. 73ra> At illa dixit: Etiam^m
105 tanti. <E97, f. 45rb> Petrus autemⁿ ad eam: Quid
utique convenit vobis temptare spiritum domini? Ecce
pedes eorum, qui sepelierunt virum tuum ad^o ostium,
110 et^p ^q efferent^r ^s ^t te^u. <I83, f. 86vb> Confestim^v
cecidit ante^w pedes eius et exspiravit^x. Intranses autem
iuvenes invenerunt illam mortuam^y et extulerunt et^z
sepelierunt ad^a virum suum. Et factus^b est timor

10

20

88 ^a nomine *fehlt* BII13 **90** ^r *interlinear* aliqua VD38 **92** ^s annaniae *korr. aus* annniae N442; Anania SG670 | ^t *interlinear* decepit VD38 **93** ^u spiritu O93 | ^v fraudari V630; P9629 **94** ^w manens *korr. aus* manes O93 | ^x manebat *korr. aus* manebit V630 **95** ^y erit S105 | ^z potestatem P102 | ^a Quare posuisti in corde tuo hanc rem *fehlt* I83; VD38; SG670; Bcan4; P102; BII13; S105 **96** ^b mentitus hominibus] hominibus mentitus V630; P9629; E97 **97** ^c annias N442; ananias *korr. aus* anianias S105 **98** ^d espiravit O93 **100** ^e *am Rande* portantes VD38 | ^f offerentes N442; S105; efferens VD38; auferentes *korr. aus* offerentes SG670 | ^g sepelierant P9629 | ^h est autem *korr. aus* est Bcan4 | ⁱ autem *fehlt* I83 **103** ^j Respondens V630; P9629; E97; Respondit *korr. aus* Respondet VD38 | ^k ei Petrus] petrus ei VD38 | ^l tantum V630 **104** ^m Etiam] Et tam Bcan4 **105** ⁿ autem *fehlt* V630 **107** ^o ante E97 **108** ^p et *fehlt* VD38; P102; BII13 | ^q et efferent] efferent et SG670; S105 | ^r *am Rande* portabunt VD38 | ^s defferent *korr. aus* efferent Bcan4 | ^t efferent te] efferente O93; I83; efferent te *korr. aus* efferente V630 | ^u te] te et *korr. aus* te SG670 | ^v Confestim cecidit *korr. aus* Confestim SG670 **109** ^w ad V630; P9629; E97 ⁵⁵⁷244 **110** ^y mortuam et *korr. aus* mortuam Bcan4 | ^z et sepelierunt *fehlt* I83; VD38; SG670; Bcan4; P102; BII13; S105 **111** ^a *interlinear* iuxta VD38 ^b factus *korr. aus* factum S105

244
magnus^c in universam^d e ecclesiam^f et in omnes, qui 239
audierant^g haec.

N442; VD38; Bcan4; BIII3: De invasione rerum ecclesiarum

I83: De invasione ecclesiarum 115

Haec^h, fratres, valde cavenda sunt et timenda, quia res
ecclesiae non quasi propriae, sed ut communes et
domino oblatae cum <VD38, f. 78vb> summo timore
nonⁱ in^j alios quam in praefatos^k usus^l sunt fideliter^m
dispensandae, neⁿ o sacrilegii reatum incur<O93, f. 120

10 16vb>rant, qui eas^p inde abstrahunt, ubi tra<Bcan4, f.
71r>ditae^q sunt, et quod peius est, anathema^r

maranatha fiant^s. Et si non corpore, ut Ananias et
Saffira fecerunt^t, mortui ceciderint^u, anima tamen, quae
potior^v w est corpore^x, mortua et^y alienata^z <SG670, p. 125
162a> a^a consortio fidelium cadat et in^b profundum^c
baratri^d labatur^e f.

O93: De invasione ecclesiarum

P9629: Praedia dicata non eis dantur

Bcan4: V 130

20 P102; BIII3: V Ut praedia usibus secretorum celestium dicata^g
non vexentur ab aliquibus irruentibus

S105: Predia dicade ne invadantur

112 ^c magnus *korr. aus* magnis I83 | ^d universam *fehlt* V630;
P9629 | ^e universam ecclesiam] universa ecclesia SG670; S105 | ^f
ecclesia V630 113 ^g audiebant I83; SG670; Bcan4; S105 116 ^h
am Rande z V630; *am Rande drei Punkte* N442; *am Rande*
Nota I83 119 ⁱ non in] nondum I83; Bcan4 | ^j dum I83; Bcan4;
in *fehlt* BIII3 | ^k *am Rande* predictos VD38 | ^l usu I83 | ^m fideliter
fehlt VD38 120 ⁿ ne *korr. aus* nec E97 | ^o ne sacrilegii reatum
incurrant, qui eas inde abstrahunt *fehlt* V630 121 ^p eos O93;
E97 122 ^q tradita P102 | ^r *am Rande* alienos a consortio fidelium
in adventu domini VD38; *interlinear und am Rande* suspensi a
et amare mortis panthema imago Anathema sine forma vel
alienata vel suspensa tamquam rostra Rome SG670 123 ^s fiunt
VD38 124 ^t fecerunt] fecerunt qui I83; VD38; SG670; Bcan4;
P102; BIII3; S105 | ^u ceciderint *korr. aus* ceciderunt P9629;
cecidertunt I83; VD38; SG670; Bcan4; P102; BIII3; S105 125 ^v
interlinear melior VD38 | ^w potior est] potioem S105 | ^x corpore
fehlt SG670 | ^y et alienata a consortio fidelium cadat et *fehlt*
V630 | ^z alienatu Bcan4 126 ^a a *fehlt* E97 | ^b in profundum
baratri] in baratro *korr. aus* dum baratri V630 | ^c profundis E97
127 ^d *am Rande* foveae inferni VD38 | ^e *interlinear* cadat VD38 | ^f
trudatur SG670; datur S105 131 ^g DICATA *korr. aus*
DICATAM P102

244

126–127 et... labatur] conc. Aquisgr. a. 836. lib. I. c. 1. Cf. Fab. 18.

116–120 res... dispensandae] Gratian C. XII, q. 1, c. 26.

240 ~~III. 5]~~ ~~244~~ Unde^h attendendumⁱ est omnibus et fideliter
 135 custodiendum et illius usurpationis^j contumelia^k
 depellenda, ne praedia sibi^l secretorum^m caelestiumⁿ
 dicata a quibusdam^o irruentibus <BII13, f. 73rb>
 vexentur. Quod si quis fecerit, post debitae ultionis^p
 acrimoniam^q ^r, quae erga sacri<N442, f. 41va>legos
 140 iure <P9629, f. 16v> promenda^s ^t est, perpetua
 damnatur^u i[n]famia et^v carceri tradatur^w aut exilio
 perpetuae de<I83, f. 87ra>por]tationis^x uretur^y,
 quoniam iuxta apostolum tradere oportet huiusm[odi^z
 hominem satanae, ut spiritus salvus sit in die domini.

10

145 V630: Ut nullus sit indigens in ecclesiis communem vitem
 degens

Bcan4: VI

P102; *BII13*: VI De augmentationibus rerum ecclesiasticarum ut
 nullus debeat^a esse indigens in ecclesiis quibus episcopi president
 150 [H. 6] M]emoratis^b ergo augmentationibus ac^c cultibus
 in tantum eccl[esias^d, quibus episcopi praesident^e,
 domino] adminiculante^f creverunt, et^g tantis maxima

134 ^h *am Rande* ; *am Rande* ; *am Rande* ; *vor Unde Rubrik* ;
am Rande | ⁱ attendendum *P9629* **135** ^j *am Rande* male tractationis
VD38 | ^k *interlinear* obprobrium *VD38* **136** ^l usibus *VD38*; *E97*;
P102; *BII13* | ^m decretorum *V630* | ⁿ caelestia *V630*; caelestium
korr. aus caelesti P9629 **137** ^o quibusquam *SG670*; *S105* **138** ^p
am Rande vindictae *VD38* **139** ^q *interlinear* execrationem *VD38*
^r acrimonia *V630*; acrimoniam *korr. aus sacrimoniam N442*;
sacrimoniam *P9629*; *I83*; *VD38*; *Bcan4*; *P102*; *BII13* **140** ^s *am*
Rande exprimenda proferenda *VD38* | ^t promenda *korr. aus*
premda *V630*; praemenda *P9629* **141** ^u damnabitur *E97* | ^v et]
et infernali *SG670*; *S105* | ^w damnatur *SG670*; tradetur *E97* **142** ^x
deputationis *Bcan4* | ^y uratur *korr. aus uretur V630*; *P9629*;
uretur] vexentur *N442*; servetur *VD38*; *P102*; *BII13*; uratur
SG670; *S105*; trudetur *Bcan4* **143** ^z *interlinear* talem *VD38*
149 ^a debeat esse] esse debeat *BII13* **150** ^b *am Rande* ^z *V630* | ^c
ac cultibus] occultibus *I83*; occultis *korr. aus occultibus Bcan4*;
occultis *P102* **151** ^d ecclesia *korr. aus ecclesias V630*; ecclesia
VD38; ecclesiae *SG670*; *E97*; *P102*; *BII13*; *S105* | ^e president
korr. aus presidens V630 **152** ^f *am Rande* adiuvante *VD38* | ^g et]
et in *korr. aus et P9629*; et in *I83*; *VD38*; *SG670*; *Bcan4*;
P102; *BII13*; *S105*

134–142 Unde... uretur] Ben. II. 117. 385. (c.40. C. Th.XVI. 2). Cf. Pii 7.
143–144 quoniam... domini] I Cor. V. 5.

134–144 Unde... domini] **Coll. Ans. ded. X,8; Ps.-Remedius c. 47.**
~~III. 5]~~ ~~244~~ attendendum... uretur] **Gratian C. XVII, q. 4, c. 13** (et fideliter
– depellenda *fehlt*; uretur] servetur). **134–144** attendendum... domini]
Ps.-Remedius c. 48. 150–159 Memoratis... feriatu] **Coll. Ans. ded.**
II,88; Coll. Ans. ded. X,9.

10 ~~185~~244 pars earum^h abundantⁱ rebus, ut null[us sit in eis] 241
 communem^j vi]tam degens^k ^l <V630, f. 42ra>
 indigens, sed omnia necessaria ab episcopo suisque 155
 ministris percipit^m. Ideoⁿ si aliquis exstiterit modernis
 aut futuris <SG670, p. 162b> temporibus, qui hoc
 avellere^o <VD38, f. 79ra> nitatur^p ^q, iam dicta
 damnatione feriatur.
 P9629; S105: De sede episcopi 160
 N442: Quare sedes episcoporum in ecclesiis excelsę constituuntur
 Bcan4: VII
 P102; BIII3: Quod^r doceant sedes in episcoporum ecclesiis
 excelsę constitutae^s et preparatę in throno
 [H. 7] Quod^t autem sedes in^u episcoporum ecclesiis 165
 excelsae^v constitutae et praeparatae inveniuntur in^w
 throno^x, speculationem^y <E97, f. 45va> et potestatem
 iudicandi et solvendi atque ligandi a domino sibi
 datam materiam^z ^a docent,
 BIII3: Ut sacerdotes a secularibus non arguantur 170
 unde^b ipse salvator in evangelio ait: Quaecumque^c
 20 ligaveritis^d super terram, erunt ligata <BIII3, f. 73va>
 et in caelo^e, et^f quaecumque solveritis^g super terram,

153 ^h eorum S105 | ⁱ abundat I83; SG670; Bcan4; S105 154 ^j
 commune I83 | ^k am Rande ducens peragens VD38 | ^l agens I83;
 SG670; S105; agens, interlinear vel degens Bcan4 156 ^m
 percipiat korr. aus percipit Bcan4; P102 | ⁿ Ideo] adeo ut V630;
 Ideo korr. aus adeo P9629; ideo korr. aus ideo ut E97 158 ^o
 interlinear abstrahere VD38 | ^p am Rande temtet VD38 | ^q nitatur
 korr. aus nitantur N442 163 ^r Quid korr. aus Quod BIII3 164 ^s
 constitutae korr. aus constitae BIII3 165 ^t am Rande Nota O93;
 am Rande z V630; am Rande drei Punkte N442 | ^u ine N442
 166 ^v excelse korr. aus exelse Bcan4 | ^w in throno] ut thronus
 V630; E97; ut throni P9629 167 ^x throno SG670 | ^y am Rande
 Nota O93; am Rande visionem VD38 169 ^z am Rande formam
 VD38 | ^a materiem I83; Bcan4; materię SG670; S105 171 ^b unde]
 Unde et BIII3 | ^c Quaecumque korr. aus Quicumque S105 172 ^d
 ligaveritis korr. aus ligaveris O93; I83; E97; ligaveris V630;
 Bcan4 173 ^e caelo, et quaecumque solveritis super terram, erunt
 soluta et in caelo korr. aus caelo O93 | ^f et quaecumque
 solveritis super terram, erunt soluta et in caelo fehlt I83; VD38;
 SG670; Bcan4; P102; BIII3; S105 | ^g solveris V630; solveritis
 korr. aus solveris E97

165–166 Quod...inveniuntur] sec. c. 35. conc. IV. Carth.
 171–174 Quaecumque...caelo] Matth. XVIII. 18.

~~185~~244 Quod...docent] Sentenzen c. 224; Anselm v. Lucca VI,138
 (autem fehlt); Polycarpus III,24,3 (autem fehlt). 165–185 Quod...
 recipiatis] Coll. Ans. ded. II,77; Burchard XI, 1; Ivo, Decr. XIV,74
 (episcoporum] episcoporum non nisi).

242 ~~557~~ 244 ~~Erunt~~ soluta et in caelo. Et alibi: Accipite spiritum
175 sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur^h eis,
et quorum retinueritis, retenta eruntⁱ.

I83; Bcan4: Ut nullus recipiat quem episcopus eiecit^l
Ideo^k ista praetulimus^l, carissimi, ut intellegatis^m
potestatem <S105, f. 64v> episcoporum vestrorum in
180 eisqueⁿ deum^o veneretis^p ^q

P102: De excommunicatis
et eos ut animas vestras diligatis et,

B113: De excommunicatis
185 quibus illi non^r com<I83, f. 87rb>municant^s, non
communicetis, et, quos eiecerint^t, non recipiatis.

Bcan4 : VIII

P102; B113: VIII De sententia episcopi valde timenda

B113: Ut nullus recipiat quem episcopus eiecit
[H. 8] Valde^u enim timenda est sententia episcopi,
190 licet^v iniuste aliquem^w liget, quod tamen summopere
praevidere debet.

Vos autem hortantes monemus omnes, qui
christianitatem suscepistis et a Christo <SG670, p.
163a> vocabulum christianum sumpsistis, ne in aliquo
195 christianitatem vestram irritam^x faciatis, sed
sponsionem^y, quam^z domino^a in baptismo fecistis,

175 ^h remittentur *korr. aus* remittuntur I83 176 ⁱ sunt V630;
P9629; E97 177 ^j eicit I83 178 ^k *am Rande* z V630 | ^l
protulimus N442 | ^m intellegatis *korr. aus* intellegatis SG670
180 ⁿ eisdem SG670 | ^o dominum I83; SG670; Bcan4; S105 | ^p *am*
Rande honoretis VD38; *interlinear* vel veneremini E97 | ^q
veneremini *korr. aus* veneretis P9629; veneremini I83; SG670;
Bcan4; S105 184 ^r *am Rande* societatem non habent VD38 | ^s
communicant *korr. aus* communicat SG670 185 ^t eiecerunt V630;
VD38 189 ^u *am Rande* Nota I83 190 ^v licet] licet et *korr. aus*
licet SG670 | ^w te I83; aliquem *fehlt* SG670; S105; te, *interlinear*
aliquem Bcan4 195 ^x *am Rande* vacuum inanem VD38 196 ^y
am Rande promissionem VD38 | ^z qua I83 | ^a domino in baptismo]
in baptismo domino E97

174–176 Accipite ... erunt] Ioann. XX. 22. 23. 189–191 Valde ... debet]
Greg. M. hom. in evang. l. 26. no. 6. (1,1556). 193–194 et ... sumpsistis]
Isid. etymol. VII. 14. no. 1.

178–191 carissimi ... debet] **Sentenzen c. 225** (carissimi] carissimi
monemus; praevidere] precavere debemus); **Anselm v. Lucca VI,139**
(carissimi] carissimi monemus; praevidere] precavere debemus);
~~Polycarpus VI,1,3~~ (carissimi] carissimi monemus; praevidere] precavere
debemus). 184–190 quibus ... liget] **Anselm v. Lucca** (illi] episcopi);
Polycarpus VII,1,2 (illi] episcopi; aliquem *fehlt*). 189–191 Valde ...
debet] **Coll. Ans. ded. II,75**.

10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

Bcan4: VIII

P102; *BIII3*: VIII De suscepta communi vita et voto 200

[H. 9] Et quicumque vestram^b communem^c vitam
susceptam habet et vovit^d se nihil proprium habere,
videat, ne pollicitationem^e suam irritam faciat, sed
hoc, quod^f domino est^g pollicitus, fideliter custodiat,
ne damnationem, sed praemium sibi acquirat, quoniam 205
satius^h ⁱ estⁱ non vovere quam votum, prout^k melius
potest, <VD38, f. 79rb> non perficere^l.

I83; *Bcan4*; *BIII3*: Hic dicit^m quod gravius puniantur fideles
quam increduli

Gravius enim puniuntur, qui votum feceruntⁿ aut 210
fidem perceperunt et votum non perfecerunt^o aut^p in^q
malis^r vitam finierunt^s quam illi, <BIII3, f. 73vb> qui
sine voto aut fide mortui sunt et tamen bona egerunt
opera. Ad^t hoc enim sensum rationabilem^u naturae
mu<I83, f. 87va>nere et secundam^v nativitatis 215
reparationem suscepimus, ut secundum apostolum
magis, quae sursum sunt, sapiamus, non quae <N442,
f. 40vb>super terram, quia sapientia huius mundi
stultitia est^w apud deum.

Bcan4: X

P102; *BIII3*: X De sapientia huius saeculi et cupiditate 220

201 ^b vestrum *Bcan4*; *P102*; *BIII3* | ^c communem vitam] communionem ita *P9629* 202 ^d novit *V630*; *I83*; *VD38*; *Bcan4*; *P102*; *BIII3* 203 ^e pollicitatem *V630* 204 ^f quod *korr. aus* quo *BIII3* | ^g *am Rande* promisit *VD38* 206 ^h *am Rande* melius *VD38* | ⁱ satius est *korr. aus* satius *N442*; sa *VD38* | ^j est *fehlt* *VD38* | ^k *interlinear* sicut *VD38* 207 ^l *am Rande* implere *VD38* 208 ^m dici *Bcan4* 210 ⁿ fecerunt *korr. aus* fecerint *O93* 211 ^o fecerunt *N442* | ^p aut in *korr. aus* aut *N442*; *Bcan4* | ^q in *fehlt* *I83*; *SG670*; *S105* 212 ^r male *SG670*; *S105* | ^s finierunt *korr. aus* ferierunt *SG670*; *S105* 214 ^t Ad hoc] *Adhuc* *I83*; *Bcan4* | ^u rationalem *E97*; rationabile *P102* 215 ^v secundae *V630*; *E97*; secundam *korr. aus* secundum *P9629*; secundum *P102* 219 ^w est *fehlt* *V630*

205–207 quoniam...perficere] *Ecclesiastae* V. 4. 210–214 Gravius...
opera] conc. Par. a. 829. lib. II. c. 10. tit. aut Ben. III. 387.
214–216 Ad...fenum] *Euseb. Gallic. hom. in pentec.*

201–219 Et...deum] *Coll. Ans. ded. VI,6*; *Polycarpus IV,32,11* (sed
praemium *fehlt*).

244 ~~OB:244~~ SG670, p. 163b> [H. 10] Quid autem suadet^x,
 carissimiy, sapientia huius saeculi, nisi nocitura^z
 quaerere et amare peritura, neglegere^a salutaria, pro
 225 nihilo reputare perpetua? Cupiditatem^b commendat^c, de
 qua dicitur: Radix omnium malorum est <Bcan4, f.
 71v> <E97, f. 45vb> cupiditas. Quae in primis^d
 <V630, f. 42rb> hoc malum habet, quod, dum ingerit^e
 transitoria^f, abscondit aeterna, et dum foris^g posita^h
 230 conspicitⁱ, intra^j se latentia^k ^l non introspicit^m, et dum
 alienaⁿ quaerit, sectatori^o suo semetipsum reddit^p ^q
 alienum. Ecce^r, quid^s suadet saeculi sapientia^t, vivere^u
^v in deliciis^w, unde dicitur: Anima^x, quae in deliciis
 est, vivens mortua est. Suadet ergo mollissimis^y
 235 suavitatibus, peccatis, vitiis et flammis^z nutrire carnem,

10

222 ^x am Rande docet ostendet blandiendo fallit VD38 223 ^y
 karissimis I83; Bcan4 | ^z nocituram P102 224 ^a neglegere] nec
 legere O93 225 ^b cupitatem O93; Cupiditatem korr. aus
 Cupitatem Bcan4 | ^c commodat Bcan4 227 ^d primum I83 228 ^e
 am Rande inmittit VD38 229 ^f transitor korr. aus transitur I83 | ^g
 foris] a foris V630; E97; foris korr. aus a foris P9629 | ^h
 positam O93 230 ⁱ conspicit intra se latentia non introspicit korr.
 aus conspicit BIII3 | ^j intra se korr. aus intra N442 | ^k am Rande
 Abscondita VD38 | ^l latentia korr. aus laetitia V630 | ^m am Rande
 videt VD38 231 ⁿ aliena] aliena quis korr. aus aliena SG670 | ^o
 am Rande Deo qui cordis eius secreta videt VD38; interlinear
 vel factori SG670 | ^p reddit O93; VD38; reddet I83; Bcan4 | ^q
 reddit alienum] alienum facit korr. aus alienum V630 232 ^r
 Ecce, quid suadet saeculi sapientia, vivere in deliciis, unde
 dicitur: Anima, quae in deliciis est vivens, mortua est. Suadet
 ergo molissimis suavitatibus, peccatis, vitiis et flammis nutrire
 carnem, cibi et vini intemperantia animam premere ac vitam
 spiritus intercludere et contra se hosti suo de se gladium
 ministrare fehlt V630 | ^s quid korr. aus qui VD38; quod SG670;
 S105; qui P102 | ^t sapientia vivere in deliciis unde dicitur Anima
 quae in deliciis est vivens mortua est Suadet ergo mollissimis
 suavitatibus peccatis vitiis et flammis nutrire carnem cibi et vini
 intemperantia animam premere ac vitam spiritus intercludere et
 contra se hosti suo de se gladium ministrare Ecce quid suadet
 saeculi sapientia korr. aus sapientia BIII3 | ^u uere korr. aus
 vovere P102 233 ^v vivere in deliciis, unde dicitur: Anima, quae
 in deliciis est, vivens mortua est. Suadet ergo mollissimis
 suavitatibus, peccatis, vitiis et flammis nutrire carnem, cibi et
 vini intemperantia animam promere ac vitam spiritus intercludere
 et contra se hosti suo de se gladium ministrare. Ecce quid
 suadet saeculi sapientia fehlt V630 | ^w diliciis O93 | ^x Vidua korr.
 aus anima P9629; Vidua I83; SG670; S105; Vidua, interlinear
 vel anima Bcan4 234 ^y am Rande dulcissimis VD38 235 ^z
 flagitiis SG670; S105
~~OB:244~~

222–246 Quid... fenum] Ivo, Decr. I,296; Ivo, Pan. I,113.
 222–256 Quid... dilatatur] Coll. Ans. ded. VIII,60.

	et vini intemperantia ^a animam premere ^b ac vitam ^c	245
	spiritus intercludere ^d et contra se hosti ^e f suos ^g de se gladium ministrare ^h i. Ecce ^j quid ^k suadet saeculi sapientia,	
	VD38: Quare fideles post baptismum ab episcopis manus impositionem debent accipere	240
	<I83, f. 87vb> ut, qui boni facti ^l sunt, mali esse ^m malint ⁿ o et per errorem mentis fieri etiam studeant peccatores, et non cogitant ^p illam terribilem ^q dei vocem, <VD38, f. 79va> cum exurentur peccatores ^r	245
10	sicut fenum.	
	P9629: De consignatione chrismatis I83; BIII3: De inpositione manus Bcan4: De inpositione manus et de spiritu sancto quid accipiamus	250
	[H. 11] Omnes ^s enim ^t fideles ^u per manus impositionem episcoporum spiritum sanctum post ^v <SG670, p. 164a> baptismum <O93, f. 17ra> accipere debent, ut pleni ^w christiani inveniuntur, quia ^x , cum spiritus sanctus infunditur, cor fidele ad prudentiam et ^y	255
20	constantiam dilatatur. <BII13, f. 74ra>	
	Bcan4: XI P102; BIII3: XI De spiritu sancto quid accipiamus	

236 ^a am Rande Nociva saturitate VD38 | ^b am Rande suffocare VD38 | ^c vita P102 237 ^d interducere S105 | ^e am Rande adversario VD38 | ^f hosti korr. aus hostis E97 | ^g suo de se] suo korr. aus suo de SG670 238 ^h ministare VD38 | ⁱ ministrare. Ecce quid suadet saeculi sapientia, ut, qui boni facti sunt, mali esse malint korr. aus ministrare O93 | ^j Ecce quid suadet saeculi sapientia fehlt BIII3 | ^k quod SG670; S105 242 ^l facti] facti facti I83 | ^m essent BIII3 243 ⁿ am Rande magis velint VD38 | ^o malunt V630 244 ^p cogitent V630; VD38; P102; BIII3 | ^q terribilem korr. aus interribilem V630 245 ^r peccatores fehlt SG670 251 ^s am Rande Nota V630; E97; am Rande Nota Consignatio VD38 | ^t enim fehlt I83; ergo Bcan4 | ^u fideles korr. aus fides P102 252 ^v praeter S105 254 ^w am Rande perfecti VD38; interlinear id est plene E97 | ^x quia cum spiritus sanctus infunditur cor fidele ad prudentiam et (ac korr. aus ad S670; ad S105) constantiam dilatatur nach spiritus dei I83; SG670; Bcan4; S105 255 ^y ac korr. aus ad SG670; ad S105

251–253 Omnes... debent] conc. Aquisgr. a 836. C. II. c. 5. de vita et doct. infer. ordinum.

251-256 Omnes... dilatatur] Sentenzen c. 214; Anselm v. Lucca IX,20; Polycarpus III,10,5; Gratian D. V de cons c. 1. 251–268 Omnes... valeamus] Ps.-Remedius c. 50; Burchard IV,66 (Inskription: Ex epistola Anteri papae, cap. 15);

246 ~~De~~ spiritu^z sancto accipimus^a, ut spiritales^b efficiamur^c,
 260 quia animalis^d e homo non percipit ea, quae sunt
 spiritus dei. De spiritu sancto accipimus^f, ut sapiamus
 inter bonum^g malumque discernere, <S105, f. 65r>
 iusta diligere, iniusta respuere, ut maliciae ac
 superbiae repugnemus, ut luxuriae ac diversis
 265 illecebris^h et foedisⁱ indignisque cupiditatibus
 resistamus^j. De spiritu sancto accipimus^k, ut^l amore
 et^m gloriaeⁿ ardore succensi^o, erigere a^p terrenis
 mentem ad superna^q et divina valeamus. 10
 Data Nonas Sept. id^r s est V^t die^u eiusdem^v mensis,
 270 Antonio^w et Alexandro vv. cc. cons. EXPLICIT^x.
 O93, f. 17ra; V630, f. 42rb; N442, f. 40vb; I83, f.
 87vb; VD38, f. 79va; SG670, p. 164a; P9629, f. 16v;
 Bcan4, f. 71v; E97, f. 45vb; P102; BII13, f. 74ra;
 S105, f. 65r
 275

259 ^z spiritus S105 | ^a accipimus korr. aus accepimus V630; accipimus fehlt SG670; accepimus Bcan4; E97 | ^b spiritales korr. aus spritales P9629 | ^c efficiamus P9629 **260** ^d am Rande carnalis VD38 | ^e animalis korr. aus amalis V630 **261** ^f accipimus korr. aus accepimus V630; accipiamus P9629; accepimus Bcan4; E97 **262** ^g bonum] bonum et I83 **265** ^h am Rande Delectationibus VD38 | ⁱ am Rande turpibus VD38 **266** ^j resistemus S105 | ^k accipimus E97; S105 | ^l ut] ut e O93; ut eius VD38; P102; BII13; ut eius korr. aus ut Bcan4; ut vitę E97 **267** ^m aeternae I83; et] et ęternę Bcan4 | ⁿ gloriae] gloriae et I83 | ^o succensi] succensi ut O93; N442 | ^p e SG670; S105 **268** ^q superna et divina korr. aus supernam et divinam P102 **269** ^r id est fehlt Bcan4; id est] vel P102 | ^s id est V die eiusdem mensis fehlt BII13 | ^t V fehlt P9629 | ^u di SG670; S105 | ^v eiudem P9629 **270** ^w Antonino I83; antonino korr. aus antonio BII13 | ^x EXPLICIT fehlt V630; I83; SG670; E97; P102; BII13; S105

259–268 De... valeamus] Euseb. hom. cit. Cf. Melc. 7.
269–270 Data... cons] Not. cons. des. e vit. Calist. c. 1. in libr. pontif.

~~De~~244

259–268 De... valeamus] Coll. Ans. ded. VIII,22.